

Riksbankens roll på betalnings- marknaden

Cecilia Skingsley, vice riksbankschef

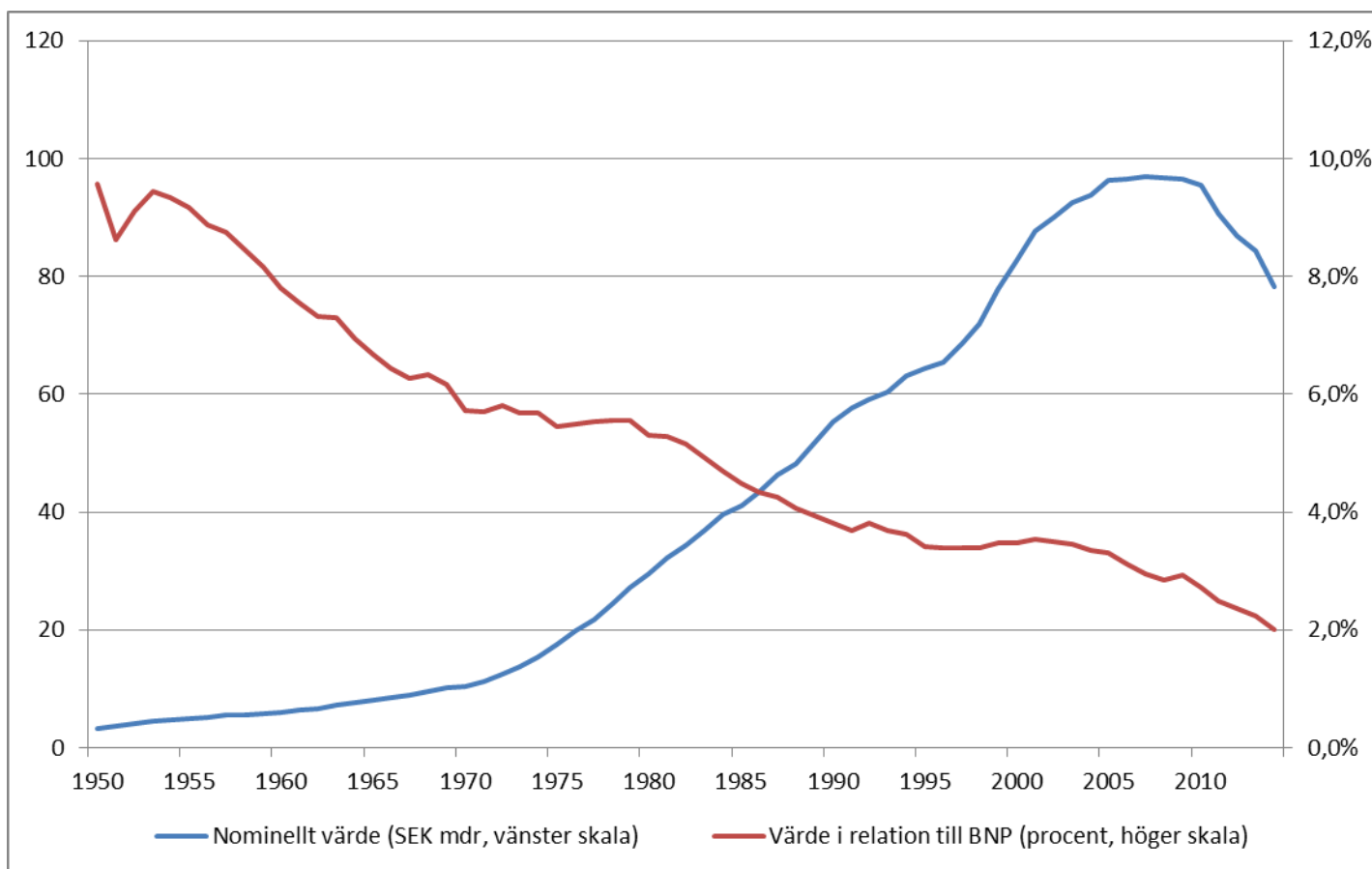

**Utmaningarna på
betalningsmarknaden måste lösas**

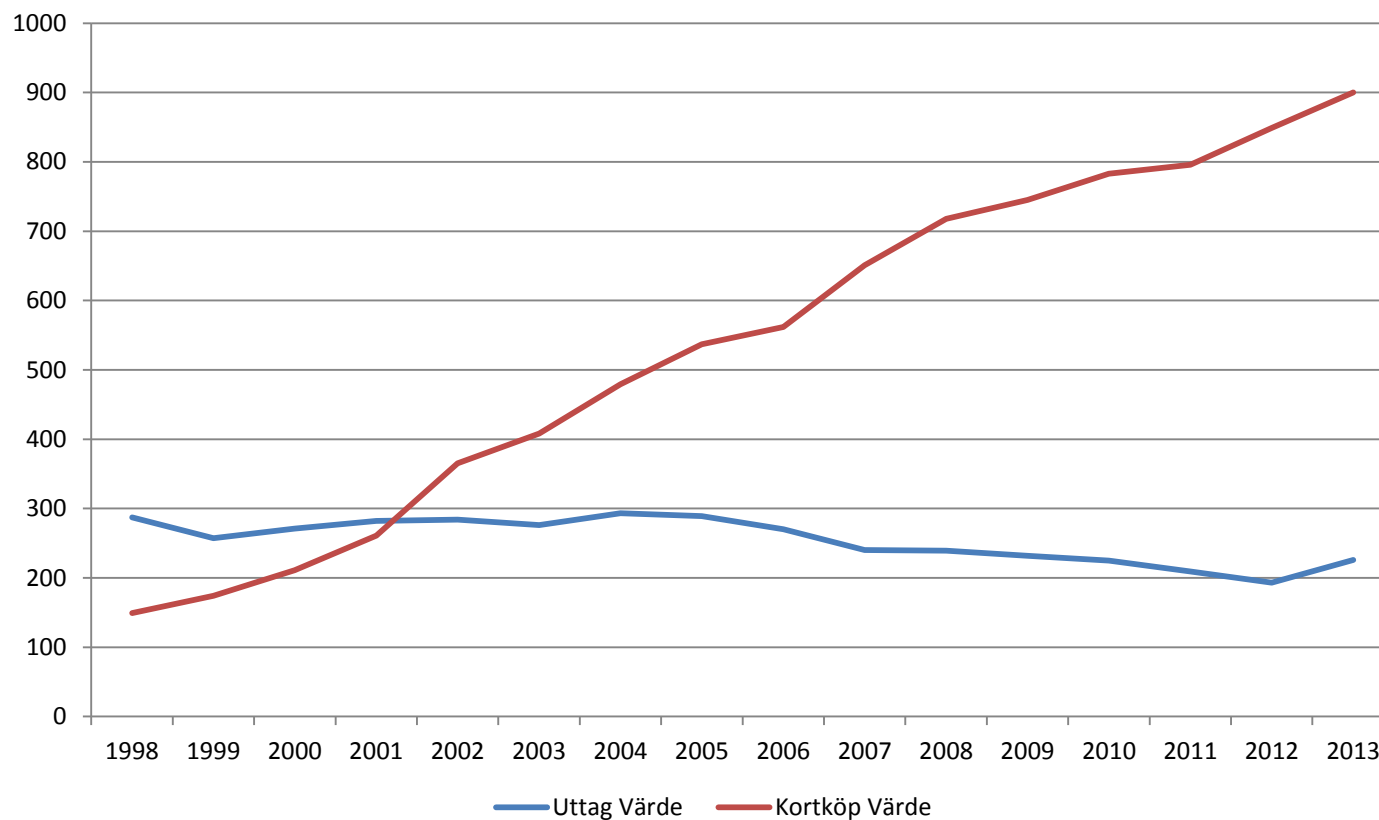
En mångårig minskning av kontantanvändningen

Värdet på utelöpande sedlar och mynt, miljarder kronor och som andel av BNP

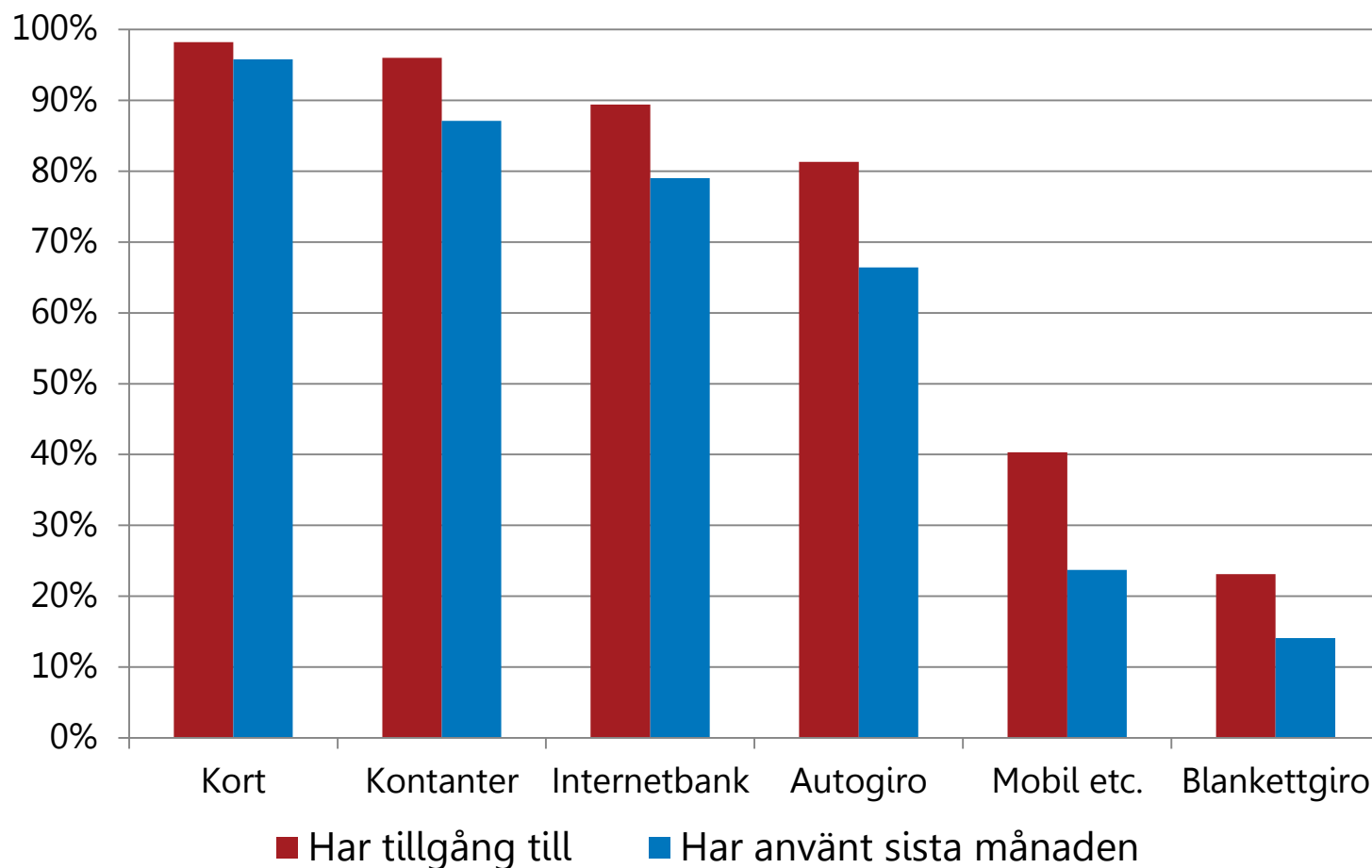

Källa: Riksbanken och SCB.

Kortbetalningar och automatuttag sett till värde i miljarder kronor

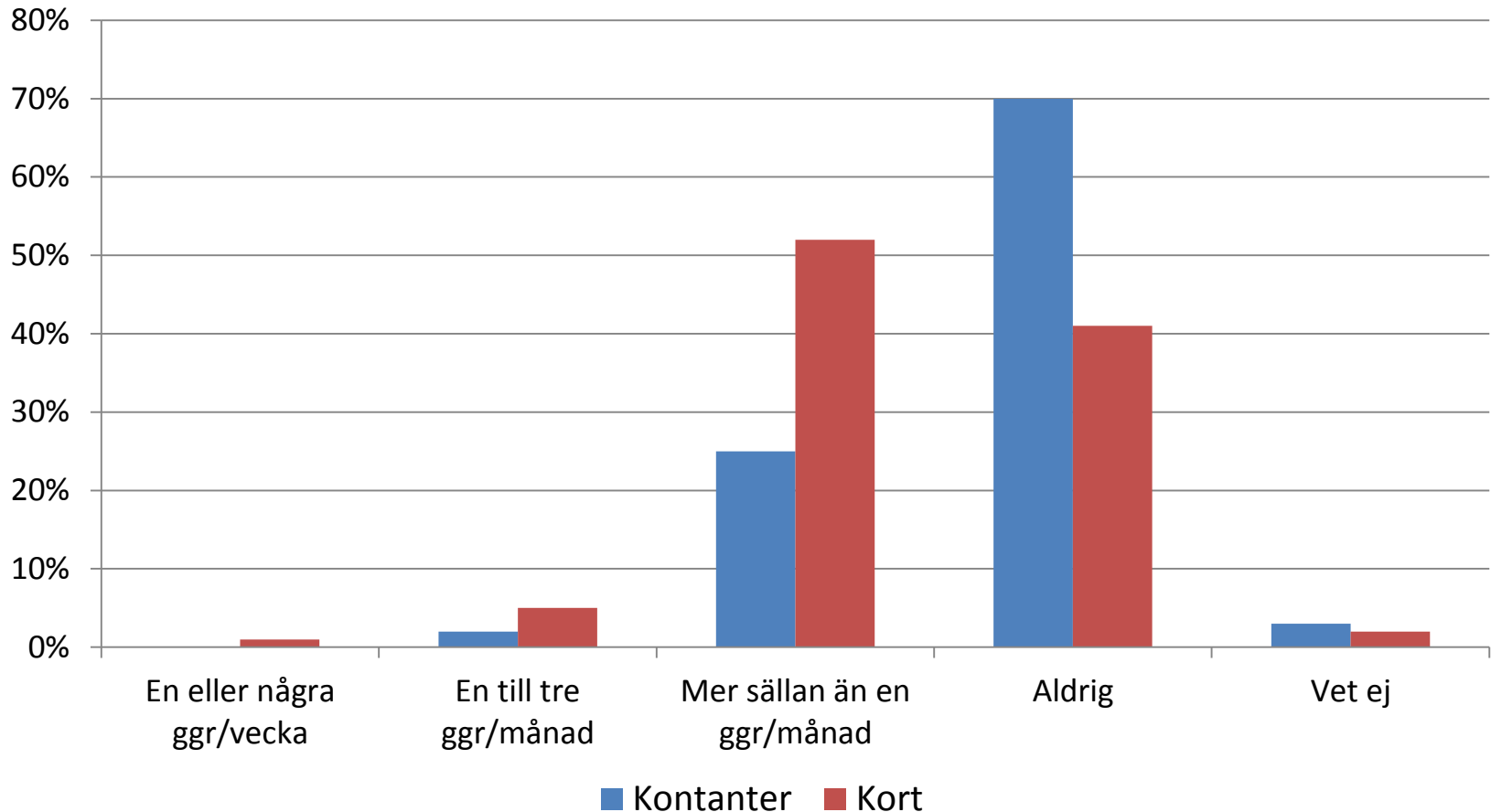

Kort och kontanter vanligaste betalningssätten

Kontanter fungerar överlag väl

Hur ofta har du inte kunnat betala med kontanter/kort?

Utvecklingen är positiv

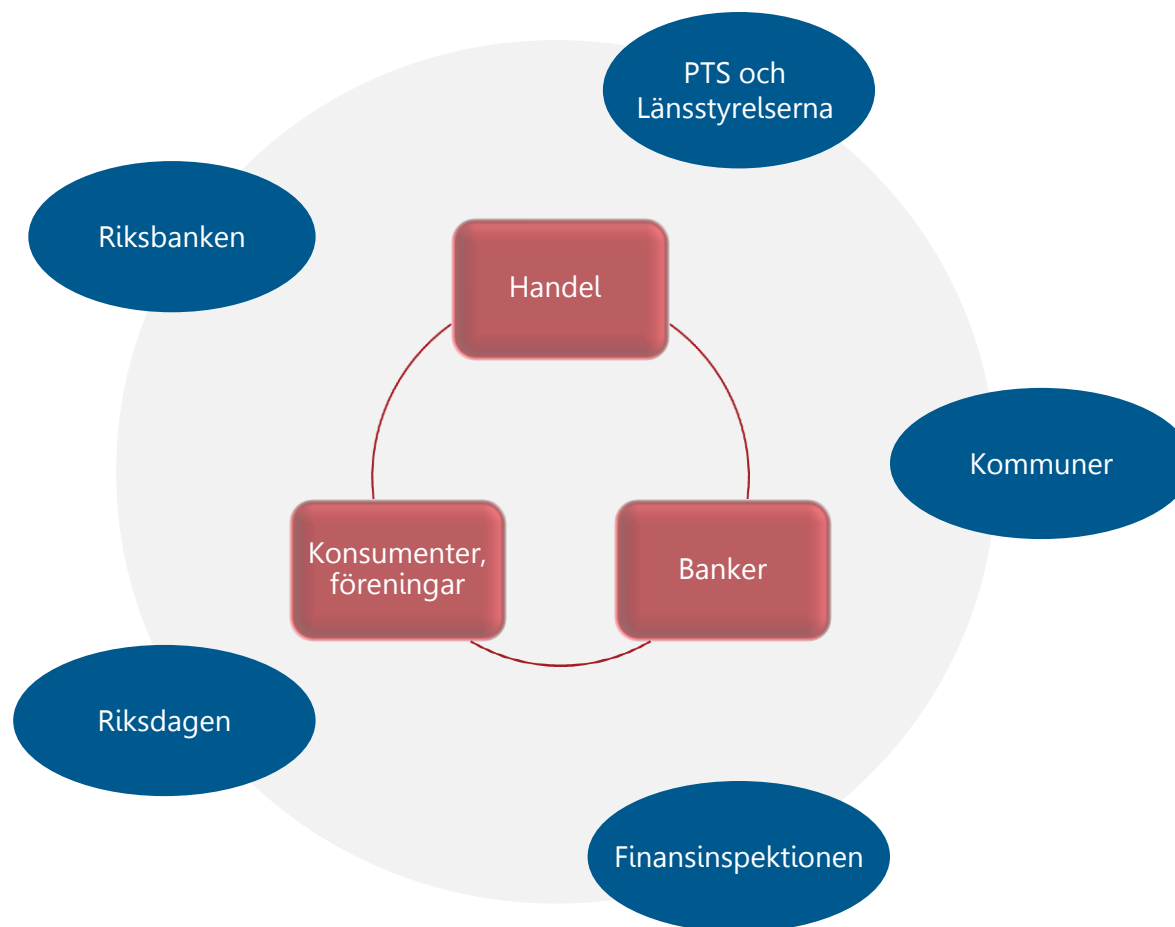
- Nya tjänster förenklar människors vardag – enklare och snabbare
  - Kontanter ersätts med ur ett samhällsperspektiv mer kostnadseffektiva betalningsmedel
  - Färre kontanter minskar risken för fysiska rån
-

Utmaningar på betalningsmarknaden och i kontantanvändningen

- Tillgängligheten till kontantservice har minskat
  - Förändringsprocessen inom betalningsområdet går inte i takt med allmänhetens betalningsvanor
  - Prismekanismerna mot hushåll fungerar inte för kontanttjänster eller andra betaltjänster
-

Samverkan för att säkerställa att betalningsmarknaden fungerar

Vårt arbete på betalningsmarknaden

Riksbankens uppdrag enligt Riksbankslagen...

- Ansvara för kontantförsörjningen
- Främja ett säkert och effektivt betalningsväsende

innebär i praktiken att vi...

- Ger ut sedlar och mynt
- Samordnar aktörer för samverkan
  - Kontanthanteringsråd och nyetablerat Betalningsråd
- Genomför och publicerar studier och undersökningar för att
  - bidra till en objektiv bild av betalningsmarknaden och kontantanvändningen
  - påverka till förbättringar där vi ser behov

Slutsatser och sammanfattning

- **Fördelar med utvecklingen**
    - Breddat utbud av enkla, billiga och snabba tjänster underlättar människors och företags vardag
    - Resursanvändningen mer effektiv med minskad kontantanvändning
  - **Nackdelar med utvecklingen**
    - Skapar problem för de grupper och vid de situationer där kontanter fortfarande är enda betalningsalternativet
  - Utvecklingen är positiv men utmaningarna på betalningsmarknaden måste lösas genom samverkan
-

Extrabilder

Avstånd till närmaste kontanthantering skiljer sig åt i landet

Dagskassehantering

kontantuttag

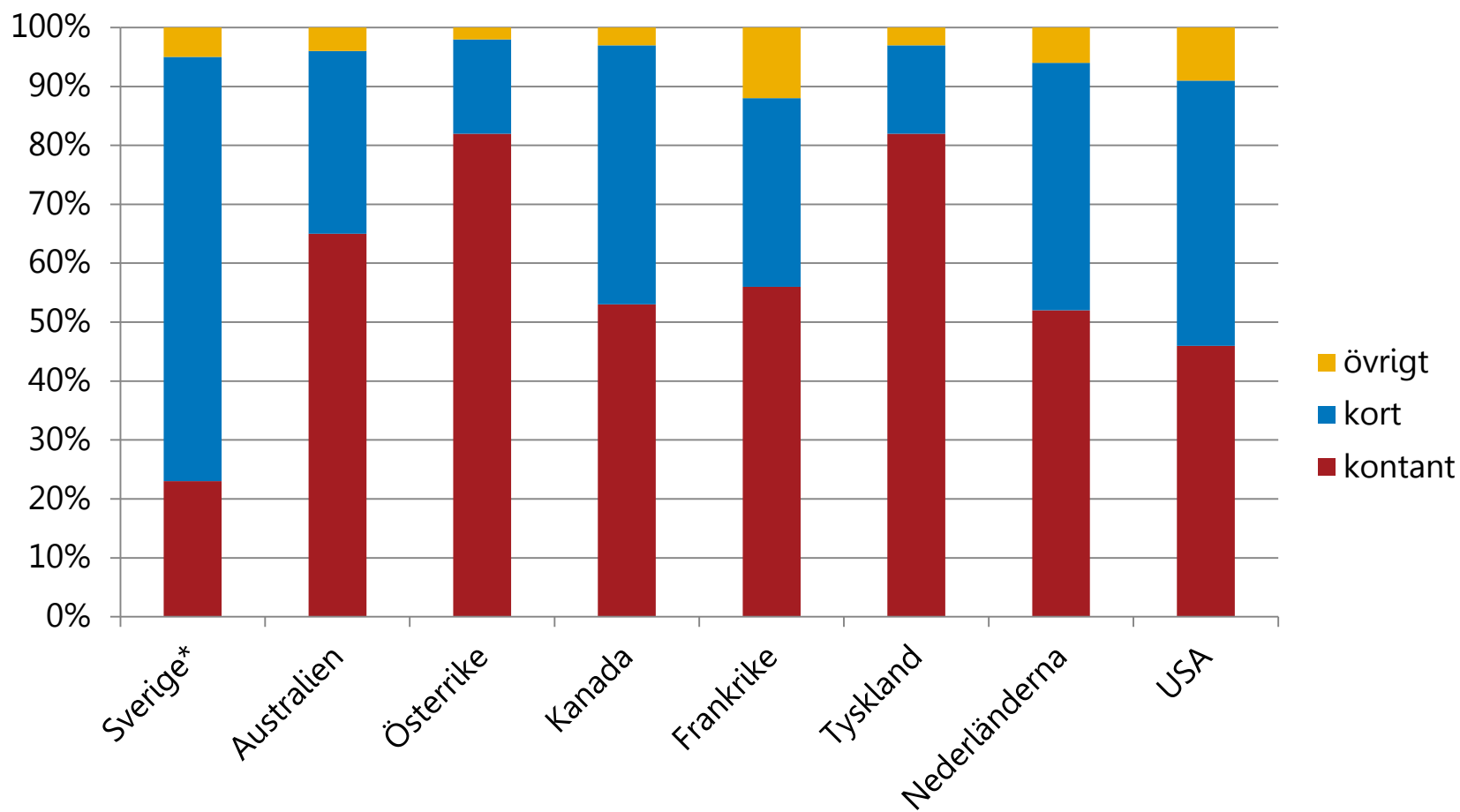

Kontanter som lagligt betalningsmedel

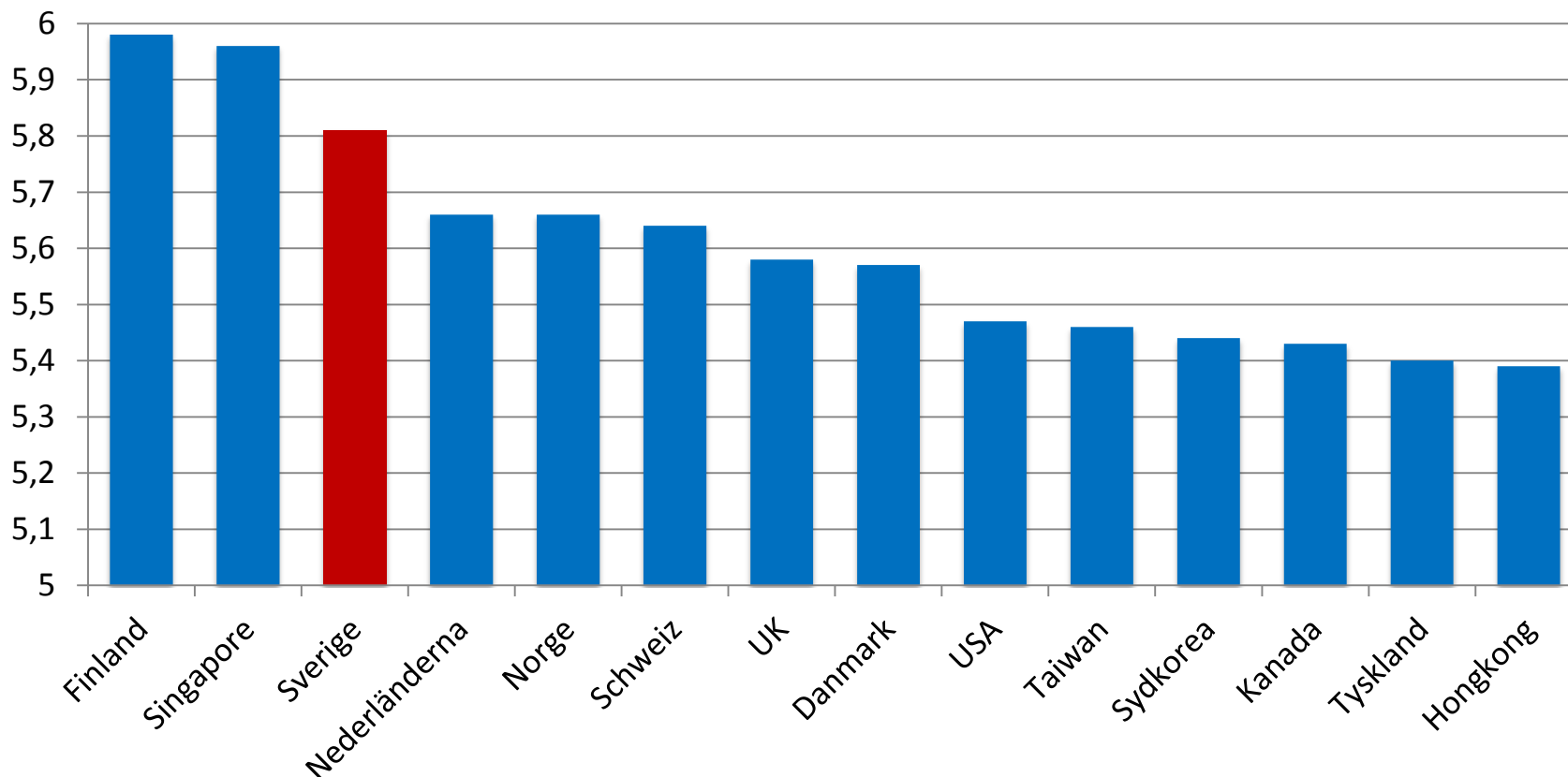
- Riksbankslagen: sedlar och mynt är lagliga betalningsmedel
    - "var och en är skyldig att ta emot sedlar och mynt som betalning"
    - Avtalsfrihet = ej bindande skyldighet att acceptera kontanter
    - Vissa undantag från "skyldigheten" och avtalsfriheten finns
  - Sällan bindande skyldighet att acceptera kontanter i praktiken
  - Ej prövat i Högsta Domstolen
-

Liten användning av kontanter i Sverige

Sverige är teknikvänligt

World Economic Forum Network Readiness Index

Anm: Indexet visar 54 indikatorer för 142 länder inom: marknad, politiska, lagar & reglering och infrastruktur; Förmågan hos företag, hushåll och myndigheter; Användningen av IT hos företag, hushåll och myndigheter

Sveriges kostnader för kontanter är låga

		Sverige	Danmark	2009 Italien	Ungern	EU-snitt	2007 Norge
Kontanter	Samhällsek. kostnad (mnr kr)	8592	8 260	83 900	7 911		4248
	Andel av BNP (%)	0,28	0,38	0,52	0,80	0,49	0,15
	Samhällsek. styckkostnad (kr)	8,32	10,50	3,50	2,79	4,35	8,59
Kort, totalt*	Samhällsek. kostnad (mnr kr)	8749	5 166	17 800	1 886		6513
	Andel av BNP (%)	0,28	0,24	0,11	0,19	0,21	0,23
	Samhällsek. styckkostnad (kr)	5,55	5,89	12,59	10,78	14,23	7,21

*Inkluderar kortbetalningar vid inköpsstället och på distans med bank- och kreditkort.

Källa: Banca d'Italia (2012), Danmarks nationalbank (2012), Gresvik och Haare (2009), Schmiedel m fl. (2012), Segendorf och Jansson (2012) och Turján et al. (2011).